

ANUNATVA - APURNATVA NIRDÉSHA SZUTRA

(Magyar fordítás és jegyzetek: Rev. Dr. Ósz Lajos)

Ím, így hallottam:

Abban az időben a Bhagaván a Gridhrakuta (Keselyű) Hegyen tartózkodott Radzsagriha mellett a Szangha közösségtől körülvéve, kiknek a száma elérte az ezerkétszáz ötvenet. Ugyanúgy megszámlálhatatlan sokaságú Bodhiszattva Mahaszattva(1) volt jelen. Ekkor Sháriputra, aki a gyülekezet közepén foglalt helyet, felemelkedett ültéből, és elindult a Bhagaván felé. Mikor elérte a helyet, ahol a Bhagaván tartózkodott, leborult a Bhagaván lábai előtt, fejével érintve a földet. Ezután felállt, majd helyet foglalt az egyik oldalon. Majd kezeit összetéve, így beszélt a Bhagavánhoz:

Bhagaván, kezdet nélküli időktől fogva minden lény vándorol, jön és megy a lét hat állapotában a Szamszára három birodalmán(2) belül. Ismételten keresztül mennek a négyfajta születésen(3), határtalan szenvedésen, születésen és halálon. Bhagaván, vajon a lények tömege, a lények eme óceánja növekszik és csökken, avagy nem növekszik és csökken? Nem értem ennek a mély dolognak a jelentőségét. Hogyan válaszoljak, ha valaki kérdez róla? A Bhagaván ekképpen válaszolt Sháriputrának:

Nagyon jó, Sháriputra, nagyon jó, hogy megkérdezted tőlem ennek a mély dolognak a jelentőségét, mivel így minden lény megkönnyebbülést fog érezni erőfeszítéseiben (Jóga-kshema) a minden lény iránti könnyörületből, mivel hogy ez minden lények javát szolgálja, beleértve az isteneket és embereket.

Sháriputra, ha nem kérdezted volna a Tathágatát, Arhatot és Szamjak-szambuddhát ezekről a dolgokról, úgy sok tévedés történt volna. És vajon miért?

Mert minden lény, beleértve az isteneket és embereket, úgy a jelenben, mint a jövőben szörnyű szenvedéseknek lett volna kitéve hosszú ideig és elvesztette volna jólétét és vigasztalását örökre.

Sháriputra, először is itt van egy nagyobb téves vélemény, - azaz állítás, hogy a lények birodalma (szattva-dhátu) megtelik, és hogy a lények birodalma csökken. Sháriputra, a lények, akik így vélekednek, hasonlóak a vakon születetthez, mert nem látják a dolgok igaz természetét. Ennélfogva helytelenül viselkednek hosszú ideig, hamis utat követve. Ezért van az, hogy nyomorúságos létállapotokba hullnak.

Ezenfelül, Sháriputra, itt van egy mély szakadék - mereven ragaszkodni ahhoz a perverz véleményhez, hogy a lények birodalma növekszik, és mereven ragaszkodni ahhoz a perverz véleményhez, hogy a lények birodalma csökken.

Sháriputra, ezekhez a perverz véleményekhez való merev ragaszkodásból származik a lények helytelen viselkedése már hosszú idők óta, ezért követnek egy hamis utat. Ezért hullnak elkövetkező születéseikben nyomorúságos létállapotokba.

Sháriputra, mivel az ostoba, közönséges lények (bala-prithakjana) nem ismerik a Dharmadhátu(4) egyedülvalóságát, ahogy az a valóságban (realitásban) van, mivel nem látják a Dharmadhátu egyedülvalóságát, ahogy az a valóságban van, ezért adnak helyet téves véleményeknek elméjükben, hogy a lények birodalma növekszik, és hogy a lények birodalma csökken.

Sháriputra, amíg én, a Tathágata ezen a földön vagyok, az én tanítványaim nem adnak helyet ilyen gondolatoknak, de távozásom után ötszáz évvel(5) nagyon sok ostoba lény lesz, aki híjával lesz a belátásnak és a tudásnak.

Még a Buddha Dharma követői között is lesznek olyanok, akik külső megjelenésükben szerzetesekhez hasonlítanak, fejüket borotválják és a három szerzetesi ruhát viselik, de belsőleg híjával lesznek egy szerzetes jó tulajdonságainak. Ezek azt fogják magukról állítani, hogy szerzetesek, bár valójában nem azok, azt fogják állítani, hogy a Buddha tanítványai, bár valójában nem azok, így szólván: „Mi szerzetesek vagyunk, mi vagyunk a Buddha igazi tanítványai”. Ezek az emberek a hozzáadás (szamaropa) vagy az elvétel (apaváda) hamis útjain fognak járni. Vajon miért?

Azért, mivel nem rendelkeznek a tudatosság szemével, mivel a Tathágata provizionális Szutráira(6) támaszkodnak, mivel nem értik meg az ürességet ahogy az valójában van, mert nem ismerik a jelentőségét a megvilágosodásra való törekvés kezdeti kialakulásának ahogy azt a Tathágata érzekelte a realitásban, mert nem tudják hogy a Tathágata mennyi fölmérhetetlen erényt halmozott fel a megvilágosodás érdekében a realitásban, mert nem ismerik azokat a kvalitásokat, melyeket a Tathágata elért, ahogy azok ott vannak a realitásban, nem ismerik a Tathágata felmérhetetlen hatalmát, ahogy az létezik a realitásban, mert nem ismerik a Tathágata felmérhetetlen hatókörét ahogy az valóban létezik a realitásban, mert nem hisznek a Tathágata aktivitásának (gocsara) felmérhetetlen szférájában, ahogy az létezik a realitásban, mert nem hiszik, hogy a Tathágata uralja azokat a felmérhetetlen és elképzelhetetlen kvalitásokat, (melyeket ural) a realitásban, mert nem ismerik a Tathágata elképzelhetetlen és felmérhetetlen módszereit és útjait, ahogy azok léteznek a realitásban, mert nem ismerik a Tathágata felmérhetetlen hatókörét (viraja), mert képtelenek felfogni a Tathágata elképzelhetetlenül hatalmas könyörületét, és nem ismerik a Tathágata hatalmas Nirvánáját, ahogy az valóban létezik a realitásban(7).

Sháriputra, mivel ezek az ostoba közönséges emberek hiányával vannak a tanulásból születő belátásnak (shruta-maja-Pradzsa) ezért adnak helyet a megsemmisülés és a megszűnés hamis véleményének (drishti) amikor a Tathágata Nirvánájáról hallanak.

A megsemmisülés és a megszűnés hamis eszméinek következtében azt állítják, hogy a lények birodalma csökkenésben (fogyatkozásban) van, és ez (a vélekedés) kirívóan súlyos rossz cselekedetekhez vezet.

Továbbá Sháriputra, ezek az emberek még további három hamis véleményt hangoztatnak a csökkenés hamis eszméjének következtében. Ez a három hamis vélemény és a csökkenés hamis véleménye annyira elválaszthatatlanok, mint a háló, és annak zsinórjai. Mi ez a három hamis vélemény?

Az első a nihilizmus eszméje (uccsheda-váda) amely a megsemmisüléssel kapcsolatos, a második a megszűnés eszméje a Nirvánára vonatkoztatva, a harmadik az az eszme, hogy a Nirvána nem létezik, hogy a Nirvána tökéletes üresség.

Sháriputra, az emberek ily módon kötöttek, megragadottak és érintettek e három vélemény által. E három vélemény hatalmánál fogva aztán két másik hamis vélemény keletkezik bennük. Ez a két hamis vélemény elválaszthatatlan aztán a két véleménytől, mint a háló és annak zsinórjai. Vajon mi ez a két vélemény?

Az első a tartózkodásról (megtartóztatásról) való vélemény, a második pedig az a vélemény, hogy a Nirvána nem létezik. Sháriputra, a tartózkodásról való véleményből két másik vélemény származik. Ez a két vélemény elválaszthatatlan a tartózkodásról alkotott véleménytől, mint a háló és annak zsinórjai.

Mi ez a két vélemény? Az első vélemény az erkölcsi előírásokkal (shila-vrata-paramarsha-drishti) kapcsolatos, a második pedig az a tudati elferdülés, amely a tisztátalant tisztaként kezeli(8).

Sháriputra, annak a véleménynek az alapján, hogy a Nirvána nem létezik további hat vélemény keletkezik. Ezek a vélemények annyira elválaszthatatlanok a Nirvána nemlétezéséről alkotott véleménytől, mint a háló és annak zsinórijai. Mi ez a hat vélemény? Az első az a vélemény, hogy a világnak nincs kezdete, a második vélemény hogy a világnak nincs vége, a harmadik, hogy a lények úgy teremtettek, mint manifesztációk, a negyedik, hogy sem szenvedés, sem boldogság nem létezik, az ötödik, hogy a lényeknek nincsenek kötelezettségeik(9), és a hatodik, hogy nemes igazságok nem léteznek.

Ezenfelül, Sháriputra ezekben az embereken a tulajdonítás (beszámítás) hamis véleménye további két hamis véleményt kelt. Ez a két hamis vélemény és a tulajdonítás hamis véleménye annyira elválaszthatatlanok egymástól, mint a háló és annak zsinórijai. Mi ez a két vélemény? Az első, hogy a Nirvánának van egy kezdőpontja, a második, hogy a Nirvána spontán módon keletkezik, okok és feltételek nélkül.

Sháriputra, ez a két vélemény az oka, hogy a lények hűjával vannak a törekvésnek és a fáradhatatlan erőfeszítésnek az üdvös dolgok (Kushala Dharma) irányában(10). Sháriputra, mivelhogy ezek utat adnak ennek a két véleménynek, ezeknek az embereknek nincs lehetőségük arra, hogy törekedjenek az üdvös dolgok irányában, még akkor sem, ha a hét Buddha sorban megjelenik a földön abból a célból, hogy tanítsa a Dharmát.

Sháriputra, ez a két vélemény - hogy a Nirvánának van egy kezdőpontja, és a másik vélemény, hogy a Nirvána spontán módon keletkezik okok és feltételek nélkül, nem más, mint tudatlanság és a beszennyeződések (kléshák) gyökere.

Sháriputra, ez a két vélemény (szamaropa és apaváda) a rendkívüli rossz gyökere, itt kezdődik a tökéletlenség útja. Minden vélemény innen veszi kiindulópontját. Mindezek a vélemények annyira elválaszthatatlanok ettől a két véleménytől, mint a háló és annak zsinórijai. "Minden vélemény" jelzi a különböző vélemények sokaságát, vonatkozzon ez a külsőre, vagy a belsőre, legyenek bár elnagyoltak, szubtilisek vagy átlagosak, melyek a hozzáadásból (szamaropa) vagy a csökkenésből (apaváda) származnak.

Sháriputra ez a két vélemény egy alapon (dhátu) nyugszik, azonosak az egy alappal, és összekapcsoltak az egy alappal. Az ostoba, közönséges emberek nem ismerik ezt az egy alapot ahogy az valóban létezik a realitásban, mert nem látják ezt az egy alapot, ahogy valóban létezik a realitásban, ezért rendkívül veszélyes és hamis gondolataik támadnak - nevezetesen, hogy a lények birodalma növekszik, vagy hogy a lények birodalma csökken. Ekkor a tiszteletreméltó Sháriputra így szólt a Bhagavánhoz:

Bhagaván, mi az az "egy alap" amiről beszélsz? Miért támadnak az ostoba közönséges embereknek olyan rendkívül veszélyes és hamis gondolataik, hogy a lények birodalma növekszik vagy, hogy a lények birodalma csökken, mivel nem ismerik az egy alapot, ahogy az létezik a realitásban, és nem látják az egy alapot, ahogy az létezik a realitásban? Nem értem ezt a rendkívüli mély dolgot, ezért kérem tehát a Bhagavánt, hogy segítsen a megértésében, hogy elérhessem a szabadulást! És ekkor a Bhagaván így válaszolt a tiszteletreméltó Sháriputrának:

Sháriputra, ez a dolog a Tathágata észlelési területéhez tartozik, ez a Tathágata aktivitási területe. Sháriputra, sem a Shravakák, sem a Pratjekabuddhák nem tudják, nem látják, és nem képesek kikutatni ezeket a dolgokat belátásukkal. Mennyivel kevésbé képesek erre az ostoba közönséges emberek, kivéve

mikor közvetlenül ráébrednek a hit által! Sháriputra, a végső igazságra közvetlenül rá lehet ébredni a hit által. A "végső igazság" (paramartha) Sháriputra, a "lények birodalma" (szattva dhātu) szinonimája. A "lények birodalma", Sháriputra, a Tathátagagarbha szinonimája. A Tathátagagarbha, Sháriputra, a Dharmakája szinonimája. Sháriputra, a Dharmakája, melyet a Tathágata tanít, természetében elválaszthatatlan a Tathágata erényeitől, melyek számban felülmúlják a Gangesz homokszemeit, minőségükben pedig a tudatától (avinirmukta-dzsnýána-guna).

Sháriputra, ahogy a lámpa fénye, melege és színe oszthatatlan természetében vagy, ahogy az ékszer ragyogása, színe és formája szintén oszthatatlan természetében, Sháriputra, a Dharmakája, amit a Tathágata tanított, természetében éppúgy elválaszthatatlan a Tathágata erényeitől (dharma) melyek számukban felülmúlják a Gangesz homokszemeit, minőségükben pedig tudatától (avinirmukta-dzsnýána-guna).

Sháriputra a Dharmakája sem nem növekszik, sem nem csökken természetében, nem behatárolható a múltban, ahogy nem behatárolható a jövőben sem, mivel hiányával van a két extremitásnak. Sháriputra, ez nem határolható el a múltban, mivel hiányában van a növekedésnek, és nem határolható el a jövőben, mivel hiányában van a csökkenésnek(11). Sháriputra, ez a Dharmakája állandó, mivel természetében kimeríthetetlen és nem változó. Sháriputra, ez a Dharmakája stabil, mert ez a stabil menedék, és mivel azonos a jövővel. Sháriputra, ez a Dharmakája a béke, mert nem duális (advaja) természetében, mivel híjával van a fogalomalkotásnak (konceptualizáció - avikalpa) természetében.

Sháriputra, ez a Dharmakája örök, mert leronthatatlan természetében, mert nem alkotott természetében. Sháriputra, ugyanez a Dharmakája a "lények birodalmának" (szattva-dhātu) nevezetik, mikor el van rejtve a határtalan szenvedésben, vándorolva élet és halál közt a kezdet-nélküli Szamszárában, a Szamszára hullámaintól hányva-vetve.

Sháriputra, ugyanez a Dharmakája Bodhisattvának nevezetik amikor illúzióit veszti a Szamszára szenvedésének sodrában megvált a tapasztalati objektumok iránti vágytól és lefoglalja magát a megvilágosodásra vezető nyolcvannégyezer doktrínával (dharma), melyek a Tíz Tökéletességben (paramita) vannak összefoglalva.

Sháriputra, ugyanez a Dharmakája Tathágatának, Arhatnak, Szamjak-szambuddhának nevezetik amikor megszabadul, az őt elrejtő beszennyeződésektől, amikor minden szenvedésen túljutott, mikor megszabadul a szenvedés következtébeni másodlagos beszennyeződésektől, megtisztul, maradék nélkül megtisztul, és a legfelsőbb tiszta realitásban (dharma)(12) tartózkodik, és eléri azt a szintet ahonnan felvilágosíthatja az összes lényeket, eléri a páratlan heroikus erőt minden fenomenális dolog felett minden elsötétedés és akadály nélkül (ön)természetében. Ezért Sháriputra, a "lények birodalma" és a Dharmakája nem különbözik. A "lények birodalma" a Dharmakája, és a Dharmakája a "lények birodalma". Jellegük azonos, csak az elnevezés különbözteti meg őket.

Ezenfelül Sháriputra, ahogy már előbb elmagyaráztam, a lények birodalma három olyan minőséggel (guna) bír, amely mind reális, se nem különböző, sem nem elválasztott az "olyanság"-tól (Tathata). Mi ez a három minőség?

Először, a Tathátagagarbha valóságosan összekapcsolódik a tiszta kvalitásokkal (minőség - guna) időtlen időktől fogva, másodszor a Tathátagagarbha nem kapcsolódik valóságosan a tisztátalan kvalitásokhoz időtlen időktől fogva, és harmadszor a Tathátagagarbha változatlan azonosság a jövőben (is).

Sháriputra, tudnod kell, hogy a tény, hogy a Tathátagagarbha valóságosan összekapcsolódik a tiszta

kvalitásokkal időtlen időktől fogva, azt jelenti, hogy ez igazmondó (veridictum) és nem megtévesztő, maga a tiszta realitás, el nem választott a tudattól (dzsnyána), hogy ez egy elképzelhetetlen lényeg (entitás - dharma) vagyis a Dharmadhātu. Ez eredetileg összekapcsolódott ezzel a tisztasággal természeténél fogva. Sháriputra, erre a tiszta és igazmondó Dharmadhátura alapozva tanítom én az elme kezdeti tisztaságát, ezt a felfoghatatlanul (igaz) doktrínát a lények javára.

Sháriputra, neked tudnod kell, hogy a tény, hogy a Tathátagarbhā valójában nem összekapcsolt a tisztátalan kvalitásokkal, a beszennyeződésekkel, amelyek beborítják időtlen időktől fogva, azt jelenti, hogy ezek a tisztátalan kvalitások eltávolíthatók a Tathátaga megvilágosodásának tudatossága által.

Sháriputra, a képzeletet felülmúló Dharmadhátura alapozva, mely nincs összekapcsolva a beborító beszennyeződésekkel, tanítom az elme eredeti tisztaságát, melyhez a nem lényegi beszennyeződések kapcsolódnak (szakta), így tanítom ezt a felülmúlhatatlan doktrínát a lények javára.

Sháriputra, tudnod kell, hogy az a tény, hogy a Tathátagarbhā nem-változó "olyanság" (végig) a jövőben, azt jelenti, hogy ez a gyökere minden (egészséges, üdvös, valamint morálisan egészségtelen, nem-üdvös) kvalitásnak, hogy ez tulajdonában van minden (Tathátaga) kvalitásnak, hogy ez felruházott minden kvalitással, hogy ez nem elválasztott minden igazmondó kvalitástól a mundán kvalitások közepette, hogy fenntartja az összes kvalitásokat, és ebbe beletartozik minden kvalitás. Erre az állandó, stabil, tiszta és változás-mentes menedékre alapozva mely mentes a keletkezéstől és megszűnéstől, a Dharmadhátura mondom én, hogy "lény" (szatva). És vajon miért? Amit én lénynek hívok, csak egy másik név erre az állandó, stabil, tiszta, és változás-nélküli menedékre, mely mentes a keletkezéstől és megszűnéstől, vagyis a minden elképzelést fölülmúló Dharmadhátura. Tehát ennek a dharmának az alapján beszélek "lény"-ről.

Sháriputra, mind e három kvalitás (dharma) igazmondó, el nem választható, el nem különíthető a realitástól. A két-fajta rendkívül ártalmas, nem üdvös hamis vélemény végső soron nem ezekkel az igazmondó kvalitásokkal kapcsolatban keletkezik, melyek nem választhatók el, nem különíthetőek el a realitástól. Miért? A dolgoknak a valóságban való igazi érzékelése folytán.

Sháriputra, minden Buddha Tathátaga teljesen mentes ettől a két hamis véleménytől - a véleménytől, mely (hamisan) hozzáad, és a véleménytől, mely (hamisan) elvesz, melyeket elítéltek (garhja-szthaniya) a Buddha Tathagaták.

Sháriputra, ha valamely szerzetes, apáca, upaszaka, vagy upaszika ezen vélemények valamelyikét is hangoztatja, akkor a Buddha Tathagaták nem az ő tanítói (shásztri). Az ilyen emberek nem az én tanítványaim.

Sháriputra, azt mondom, ezt a két véleményt táplálva, ezek az emberek tele vannak sötéttséggel, - a sötéttségből még nagyobb sötéttségbe mennek, a homályból még nagyobb homályba, sötétségük egyre nagyobb lesz. Iccshantikáknak nevezem őket. Ezért Sháriputra, így kell gyakorolnod, az igaz úthoz tartva magadat, amely elkülönített ettől a két véleménytől.

Mikor a Buddha befejezte ennek a szutrának a magyarázatát, a főtanítvány Sháriputra, és a szerzetesek, apácák, upaszakák és upaszikák, Bodhiszattva-Mahaszattvák, együtt az istenekkel, nágákkal, jakshákkal, gandharvákkal, aszurákkal, garudákkal, kinnarákkal, mahoragákkal, emberekkel és nem-emberekkel, boldogan, örömteli hittel és tisztelettel fogadták ezt az Anunatva-apurnatva Szutrát, amit a Buddha magyarázott meg. Itt végződik az Anunatva-apurnatva Nirdésa.

Jegyzet:

- (1)** *A Bodhiszattva-Mahaszattvák azok, akik az 52 Bodhiszattva fokozatból elérték az utolsó tíz valamelyikét. Így a 43. Bodhiszattva fokozat egyben az első Mahaszattva Bodhiszattva fokozat.*
- (2)** *A lét hat állapota: az istenek, az emberek, és az aszurák (ellenistenségek) világa (felsőbb létállapotok) valamint az állatok, szenvedő lelkek (kísértetek) és pokollakók világa (alsóbb létállapotok). A Szamszára három birodalma a Káma Loka, az érzéki vágyak világa, a Rupa Loka, a formák világa, és az Arupa Loka, a forma nélküli világ.*
- (3)** *Négy fajta születés: anyaölből való születés, tojásból való születés, természet-feletti születés, melegből és nedvességből való születés.*
- (4)** *Dharmadhātu: univerzális mátrix.*
- (5)** *A Buddha Nirvánába való távozása utáni ötszáz év elmúltával a Tükör Dharma kora köszöntött be. Ekkor kezdtek fordítva látni, mint a tükörben. A metodológiáról (az üresség és az énnélküliség tanítása) azt gondolták, hogy az világnézeti tanítás, és a világnézeti tanításról (Tathágotagarbhaváda) azt gondolták, hogy metodológia.*
- (6)** *A provizionális (Nejárta) Szutrákat a Buddha főleg a második Tanperiódusban mondta el, ezek a Pradznaparamita irodalom részei. Metodológiai tanítások, amiket a Tükör Dharma kora óta tévesen világnézeti tanításként értelmeznek.*
- (7)** *A Tathágata hatalmas Nirvánája a Buddhaság elérése, és a realitásban létezik, mivel a Buddhaság az egyetlen realitás.*
- (8)** *A tisztátalan tisztaként való kezeléséről a Mahaparinirvána Szutra beszél bővebben.*
- (9)** *A lények kötelezettségeiről azok feledkeznek meg, akik a Dharmát félremagyarázzák, és azzal kérkednek, hogy jó és rossz fölött állnak.*
- (10)** *A Kushala Dharma a jócselekedetek szükségességének tanítása. Életeinkben folyamatosan jócselekedeteket kell felhalmoznunk (Punya-szambhara) amelyek később segítségünkre lesznek a Dharma helyes megértésében.*
- (11)** *A nem-csökkenés és nem-növekvés a Szutra központi tanítása. A Tathágotagarbha aktuálisan és nem csak potenciálisan jövőbeli lehetőségként van jelen bennünk. Aktuális jelenlétében tökéletes és nincs szüksége jövőbeni fejlődésre, v. úgynevezett "megvilágosodásra".*
- (12)** *A Dharmata a végső realitás. Ezt a végső realitást a Madhjamaka nem ismeri el, s ha beszél is róla, az "üresség" szinonimájaként használja.*